

Obr. 10. Buchlovice. Letecký pohled na zkoumanou plochu. Foto T. Chrástek.

Fig. 10. Buchlovice. Aerial view of the excavated area. Photo by T. Chrástek.

Obr. 11. Buchlovice. Pohled na kumulaci střepů ve stavební jámě. Foto J. Bartík.

Fig. 11. Buchlovice. View of the accumulation of pottery sherds in the long pit. Photo by J. Bartík.

Čelechovice na Hané (okr. Prostějov) Kaple, parc. č. 848/2, 849, 850.

Lengyelská kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum a galerie v Prostějově, p. o., inv. č. 229.674–229.676.

Lokalizace: WGS-84 – 49.5296272N, 17.1025672E

Ve dnech 13.–21. února 2020 proběhl na katastru Čelechovic na Hané (okr. Prostějov) v místní části Kaple drobný záchraný archeologický výzkum vyvolaný stavbou rodinného domu. Na skryté ploše byl prozkoumán a zdokumentován osamocený sídlištní objekt obsahující nepočetné zlomky nádob kultury s moravskou malovanou keramikou, který zde dokládá existenci dosud neznámé archeologické lokality (cf. Kalábková 2009; Šmíd 2015).

Literatura

Kalábková, P. 2009: *Lengyelské osídlení střední Moravy. I díl: Text. II. díl: Katalog lokalit. III. díl: Katalog nálezů* [online]. Rkp. disertační práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav archeologie a muzeologie. Uloženo: Archiv závěrečných prací Masarykovy univerzity [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/qg9qx/>.

Šmíd, M. 2015: Pravěké a raně historické osídlení katastru obce Čelechovice na Hané. In: R. Němcová et al.: *Čelechovice na Hané 1315–2015*. Čelechovice na Hané: Obecní úřad Čelechovice na Hané, 5–16.

Summary

An isolated pit containing sparse fragments of Moravian Painted Ware culture vessels was excavated in an area intended for the construction of a family house situated on the outskirts of the built-up area of the Kaple village in the cadastral area of Čelechovice na Hané (Prostějov District). This proved the existence of a previously unknown settlement.

Pavel Fojtík

Dětkovice (k. ú. Dětkovice u Prostějova, okr. Prostějov)

„Za Zahradami“, parc. č. 2120.

Kultura lineární keramiky. Sídliště. Sonda. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum a galerie v Prostějově, p. o., inv. č. 320.012–320.013.

Lokalizace: WGS-84 – 49.4179017N, 17.0802503E

Ve dnech 19. 6. – 27. 8. 2020 probíhal archeologický dohled související se stavbou „Dětkovice u Prostějova, oprava zásobovacího vodovodního řadu DN 400, I. etapa“. I přes realizaci bezvýkopovou technologií se v jedné z montážních jam podařilo získat drobný soubor nálezů kultury s lineární keramikou, který opětovně dokládá existenci již známého neolitického sídliště situovaného v poloze s pomístním názvem „Za Zahradami“ (Šmíd 2002).

Literatura

Šmíd, M. 2002: Dětkovice (okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 43 (2001), 155.

Summary

Archaeological watching brief in the “Za Zahradami” field in the cadastral area of Dětkovice u Prostějova (Prostějov District) was carried out in 2020 in connection with a repair of the water mains. A small assemblage of Linear Pottery culture finds was gathered from one of the assembly pits, repeatedly proving the existence of a previously known Neolithic settlement (cf. Šmíd 2002).

Pavel Fojtík

Dolní Dubňany (okr. Znojmo)

„Padělky v loužku“.

Moravská malovaná keramiky (neolit). Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.0578178N, 16.2192947E

V měsíci červenci a srpnu 2020 proběhl rozsáhlý archeologický výzkum vyvolaný budováním komunikace a inženýrských sítí na okraji obce Dolní Dubňany. Po skrývce ornice zde bylo identifikováno 54 zahloubených objektů. Kromě osídlení z doby laténské a římské zde objeven i jeden objekt datovatelný do kultury s moravskou malovanou keramikou.

Literatura

AMČR: Záznam M-202003037 [cit. 2021-03-22]. Archeologická mapa České republiky.

Summary

A rescue excavation carried out on the outskirts of the municipality of Dolní Dubňany (Znojmo District) in 2020 detected La Tène and Roman Period occupation. One sunken feature datable to the Moravian Painted Ware culture was also discovered.

David Humpola

Dukovany (okr. Třebíč)

Rabštejn.

Neolit-eneolit. Náhodný zásah/nález. Průzkum.

Uložení nálezu: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.0966161N, 16.1553197E

Při návštěvě zříceniny hradu Rabštejn byl na přístupové cestě nalezen ojedinělý artefakt štípané kamenné industrie. Jde o proximální zlomek úštěpu vyrobeného z rohovce typu Krumlovský les, varieta I, který je mírně přepálen. Na některých úsecích hran jsou patrné stopy nepravidelné místní retuše, respektive spíše oštípaní způsobeného užitím nebo pohyby v kamenitém sedimentu (podloží je tvořeno granulit). Vzhledem k vějířovitému tvaru artefaktu nelze vyloučit, že šlo původně o škrabadlo (hlavice je odlomena). Nález může souviset s hojnými doklady neolitického osídlení v okolí místa nálezu – Mohelno – „Plevovce“ (Bartík et al. 2019) a řada poloh na katastrálních územích Skryje nad Jihlavou a Dukovan (Kovárník 1982; 1983; Koštuřík et al. 1986). Vzhledem k výšinné poloze lokality nelze ale vyloučit ani možnou souvislost s eneolitickými výšinnými sídlišti jevišovické kultury (nejbližší na protilehlém břehu řeky; Vokáčová et al. 2012).

Literatura

Bartík, J., Škrdla, P., Novák, J. 2019: Mohelno-Plevovce v kontextu lokálního lengyelského osídlení a přírodního prostředí. *Přehled výzkumů* 60(1), 43–76.

Koštuřík, P., Kovárník, J., Měřinský, Z., Oliva, M. 1986: *Pravěk Třebíčska*. Brno, Třebíč: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, Západomoravské muzeum v Třebíči.

Kovárník J. 1982: Terénní průzkum pravěkého osídlení na jihozápadní Moravě. *Přehled výzkumů* 1980, 49–52.

Kovárník J. 1983: Archeologické nálezy na jižní a jihozápadní Moravě (okr. Třebíč, Znojmo). *Přehled výzkumů* 1981, 76–79.

Vokáčová, J., Knotek, P., Šoukal, V. 2012: Mohelno (okr. Třebíč). *Přehled výzkumů* 53(1), 149–150.

Summary

An isolated lithic artefact was found on the access path to the ruined Rabštejn castle. A flake made of Krumlovský les-type chert, variety I, lightly burned, probably relates to the Neolithic occupation known from a series of find spots in the vicinity (Mohelno – „Plevovce“ or various locations in the Skryje and Dukovany cadastral areas; Bartík et al. 2019; Kovárník 1982; 1983; Koštuřík et al. 1986).

Petr Škrdla

Dukovany (okr. Třebíč)

„Vinohrádky“.

Lengyelská kultura. Sídliště. Exploatačně-dílenský areál.

Geofyzikální průzkum. Badatelský výzkum. Uložení nálezu:

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.0877042N, 16.2172744E

V souvislosti s ověřováním potencionálních lokálních zdrojů křemičitých zvětralín v širším okolí epigravettské lokality Mohelno – „Plevovce“ je již po několik let autory sledován exploatačně dílenský areál na křemičité zvětraliny typu plazmy (k nomenklatuře suroviny viz Kuča, Bartík 2012) v poloze Dukovany – „Vinohrádky“. V roce 2020 zde proběhla další etapa nedestruktivních prospekci a povrchového průzkumu. Po známé lokalitě Jevišovice I (cf. Kovárník 1992; 1993a; 1993b; 2011, 22–23) se jedná teprve o druhý podrobněji archeologicky zkoumaný zdroj plazmy s doklady jejich pravěké exploatace. Lokalita je v odborné literatuře známa již delší čas, avšak především jako bohatý výchoz křemičitých zvětralín (Oliva 1986, 47; Vokáč, Knotek 2000, 110; Vokáč 2004). Zdrojová oblast plazmy je situována na rozlehlé plošině, až mírně k jihu se pozvolna uklánějícím svahu, který je lemován silnicí č. 152 vedoucí z Dukovan do Jamolic. Ze severu je pak poloha ohraničena lesním celkem „Hájky“, který po cca 400 m přechází do strmého údolí řeky Jihlavy. Východní okraj lokality protíná příjezdová polní cesta. Nadmořská výška terénu zde osciluje mezi 387–374 m. Přibližně 120 m východně od výše zmíněné polní cesty se nachází výraznější terénní deprese se stopami zrudnění, v jejímž okolí se vyskytují také drobné hrudky červeného a okrového barviva, u kterých nelze rovněž vyloučit jejich pravěké využití (Škrdla et al. 2016).

Plochu zdrojového serpentinitového tělesa lze na základě geologického mapování a odlišnosti v barvě nadložní půdy na leteckých ortofotomápních odhadnout na více jak 10 ha. Lidské aktivity spojené s exploatací a zpracováváním místní suroviny však byly identifikovány na výrazně menší ploše okolo 1,5–2 ha, a to v centrální až SZ části výchozu. Od roku 2015, kdy se zde podařilo objevit při povrchové prospekci několik půdních příznaků predikujících přítomnost zahloubených objektů a také větší množství štípané industrie vykazující dílenský charakter, je lokalita systematicky sledována pracovníky Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Materiál z povrchových sběrů, stejně jako nálezy z jednoho sondážně zkoumaného objektu

Obr. 12. Dukovany. Geofyzikální prospekce exploatačně-dílenského areálu. Foto J. Bartík.

Fig. 12. Dukovany. Geomagnetic survey of the exploitation-workshop area. Photo by J. Bartík.